

8 grudnia 2021 r. weszły w życie Normy sui delitti riservati alla Congregazione per la Dottrina della Fede, znowelizowane Rescriptum ex Audientia z 11 października 2021 r. i opublikowane 7 grudnia 2021 r.

Część pierwsza

NORMY MATERIALNE

Art. 1

§ 1. Kongregacja Nauki Wiary, w myśl art. 52 Konstytucji Apostolskiej *Pastor Bonus*, osądza, zgodnie z art. 2 § 2, przestępstwa przeciw wierze, jak również najcięższe przestępstwa popełnione przeciw moralności lub przy sprawowaniu sakramentów i, w stosownych przypadkach, deklaruje lub nakłada sankcje kanoniczne zgodnie z prawem, zarówno powszechnym jak i własnym, z wyjątkiem spraw należących do kompetencji Penitencjarii Apostolskiej oraz przestrzegając *Agendi ratio in doctrinarum examine*.

§ 2. W przypadku przestępstw, o których mowa w § 1, Kongregacja Nauki Wiary, po otrzymaniu mandatu od papieża, ma prawo osądzać kardynałów, patriarchów, legatów Stolicy Apostolskiej, biskupów, a także inne osoby fizyczne, o których mowa w kan. 1405 § 3 Kodeksu Prawa Kanonicznego (= KPK) i w kan. 1061 Kodeksu Kanonów Kościołów Wschodnich (= KKKW).

§ 3. Kongregacja Nauki Wiary osądza przestępstwa zastrzeżone, o których mowa w § 1, zgodnie z poniższymi artykułami.

Art. 2

§ 1. Przestępstwa przeciw wierze, o których mowa w art. 1, to herezja, apostazja i schizma, zgodnie z kan. 751 i 1364 KPK oraz kan. 1436 i 1437 KKKW.

§ 2. W przypadkach, o których mowa w § 1, do ordynariusza lub hierarchy, zgodnie z prawem, należy przeprowadzenie procesu sądowego pierwszej instancji lub pozasądowego na drodze dekretu, przy zachowaniu prawa apelacji lub rekursu do Kongregacji Nauki Wiary.

§ 3. W przypadkach, o których mowa w § 1, ordynariusz lub hierarcha, zgodnie z prawem, jest odpowiedzialny za zwolnienie na forum zewnętrznym odpowiednio z ekskomuniki *latae sententiae* lub ekskomuniki większej.

Art. 3

§ 1. Najcięższymi przestępstwami przeciw świętości Najświętszej Ofiary i sakramentu Eucharystii, osądzanymi przez Kongregację Nauki Wiary, są:

1° zabranie lub przechowywanie postaci konsekrowanych w celach świętokradczych, albo ich profanacja, o czym mowa w kan. 1382 § 1 KPK oraz w kan. 1442 KKKW;

2° usiłowanie sprawowania liturgicznej czynności Ofiary eucharystycznej, o czym mowa w kan. 1379 § 1, 1° KPK;

3° symulacja sprawowania czynności liturgicznej Ofiary eucharystycznej, o czym mowa w kan. 1379 § 5 KPK i w kan. 1443 KKKW;

4° koncelebrowanie Ofiary eucharystycznej zabronionej przez kan. 908 KPK oraz przez kan. 702 KKKW, o czym mowa w kan. 1381 KPK oraz w kan. 1440 KKKW, z szafarzami wspólnot kościelnych nie mających sukcesji apostolskiej i nie uznających godności sakramentalnej święceń kapłańskich.

§ 2. Tylko Kongregacja Nauki Wiary osądza również przestępstwo, polegające na konsekracji w celu świętokradczym jednej tylko postaci albo obu podczas sprawowania Eucharystii lub poza nią, o czym mowa w kanonie 1382 § 2 KPK.

Art. 4

§ 1. Najcięższymi przestępstwami przeciw świętości sakramentu pokuty, które osądza Kongregacja Nauki Wiary, są:

1° rozgrzeszenie współnika w grzechu przeciw szóstemu przykazaniu Dekalogu, o czym mowa w kan. 1384 KPK i w kan. 1457 KKKW;

2° usiłowanie udzielenia rozgrzeszenia sakramentalnego albo słuchanie spowiedzi pomimo zakazu, o czym mowa w kan. 1379 § 1, 2° KPK;

3° symulowanie udzielania rozgrzeszenia sakramentalnego, o czym mowa w kan. 1379 § 5 KPK i w kan. 1443 KKKW;

4° nakłanianie do grzechu przeciw szóstemu przykazaniu Dekalogu podczas spowiedzi lub z jej okazji lub pod jej pozorem, o czym mowa w kan. 1385 KPK i w kan. 1458 KKKW, jeśli ma na celu grzech z samym spowiednikiem;

5° bezpośrednio lub pośrednio naruszenie sakramentalnej tajemnicy spowiedzi, o czym mowa w kan. 1386 § 1 KPK i w kan. 1456 § 1 KKKW;

6° nagrywanie, za pomocą jakiegokolwiek urządzenia technicznego lub złośliwe ujawnianie za pomocą środków społecznego przekazu tego, co zostało wypowiedziane przez spowiednika lub penitenta w spowiedzi sakramentalnej, prawdziwej lub symulowanej, o czym mowa w kan. 1386 § 3 KPK.

§ 2. W sprawach dotyczących przestępstw, o których mowa w § 1, nie wolno nikomu ujawniać tożsamości oskarżyciela lub penitenta, ani oskarżonemu, ani jego obrońcy, jeśli oskarżyciel lub penitent nie dał na to wyraźnej zgody; należy szczególnie uważnie ocenić wiarygodność oskarżyciela i bezwzględnie unikać jakiegokolwiek niebezpieczeństwa naruszenia sakramentalnej tajemnicy spowiedzi, zapewniając oskarżonemu prawo do obrony.

Art. 5

Tylko Kongregacja Nauki Wiary osądza również najcięższe przestępstwo usiłowania udzielenia sakramentu święceń kobiecie:

1° jeśli usiłujący udzielić święceń lub kobieta usiłująca przyjąć święcenia jest wiernym podlegającym KPK, zaciągają ekskomunikę *latae sententiae*, z której zwolnienie, zgodnie z kan. 1379 § 3 KPK, jest zastrzeżone Stolicy Apostolskiej;

2° jeśli usiłujący udzielić święceń lub kobieta usiłująca przyjąć święcenia jest wiernym podlegającym KKKW, zostają ukarani ekskomuniką większą, której zwolnienie jest zastrzeżone Stolicy Apostolskiej.

Art. 6

Najcięższymi przestępstwami przeciw obyczajom, które osądza tylko Kongregacja Nauki Wiary, są:

1° przestępstwo przeciw szóstemu przykazaniu Dekalogu popełnione przez duchownego z małoletnim poniżej osiemnastego roku życia lub z osobą, która trwale jest niezdolna posługiwać się rozumem; niewiedza lub błąd duchownego co do wieku małoletniego nie stanowi okoliczności łagodzącej lub uwalniającej;

2° nabywanie, przechowywanie, prezentowanie lub rozpowszechnianie, w celach lubieżnych lub dla zysku, materiałów pornograficznych przedstawiających małoletnich poniżej osiemnastego roku życia, przez duchownego w jakikolwiek sposób i za pomocą jakiegokolwiek urządzenia.

Art. 7

Kto dopuszcza się przestępstw, o których mowa w art. 2-6, podlega, w stosownych przypadkach, oprócz kar przewidzianych za poszczególne przestępstwa w KPK i KKKW, jak również w niniejszych Normach, sprawiedliwej karze, stosownie do wagi przestępstwa; jeśli jest duchownym, może być również ukarany wydaleniem lub depozycją ze stanu duchownego.

Art. 8

§ 1. Skarga karna w odniesieniu do przestępstw osądzanych tylko przez Kongregację Nauki Wiary wygasa na skutek przedawnienia po upływie dwudziestu lat.

§ 2. Przedawnienie liczy się zgodnie z kan. 1362 § 2 KPK i kan. 1152 § 3 KKKW. Natomiast w przypadku przestępstwa o którym mowa w art. 6, 1°, przedawnienie zaczyna się liczyć od dnia, w którym małoletni ukończył osiemnaście lat.

§ 3. Kongregacja Nauki Wiary ma prawo uchylić przedawnienie w odniesieniu do wszystkich przestępstw jej zastrzeżonych, nawet jeśli chodzi o przestępstwa popełnione przed wejściem w życie niniejszych Norm.

Część druga

NORMY PROCEDURALNE

Tytuł I

Kompetencje trybunału

Art. 9

§ 1. Kongregacja Nauki Wiary jest Najwyższym Trybunałem Apostolskim dla Kościoła łacińskiego, a także dla katolickich Kościołów Wschodnich, który osądza przestępstwa określone w poprzednich artykułach.

§ 2. Ten Najwyższy Trybunał, tylko w łączności z przestępstwami dla niego zastrzeżonymi, osądza także inne przestępstwa, o które sprawca jest oskarżony ze względu na powiązania osoby i współnictwo.

§ 3. Przestępstwa zastrzeżone dla tego Najwyższego Trybunału winny być rozpatrywane w procesie sądowym lub na drodze dekretu pozasądowego.

§ 4. Rozstrzygnięcia tego Najwyższego Trybunału, wydane w granicach własnych kompetencji, nie podlegają zatwierdzeniu przez papieża.

Art. 10

§ 1. Za każdym razem, gdy ordynariusz lub hierarcha otrzymuje wiadomość, przynajmniej prawdopodobną, o najcięższym przestępstwie, po przeprowadzeniu dochodzenia wstępnego zgodnie z kan. 1717 KPK i kan. 1468 KKKW, powiadamia o tym Kongregację Nauki Wiary, która, jeśli nie zastrzega sobie sprawy z powodu szczególnych okoliczności, zleca ordynariuszowi lub hierarsze dalsze postępowanie.

§ 2. Do kompetencji ordynariusza lub hierarchy należy nałożenie, od początku dochodzenia wstępnego, tego, co jest postanowione w kan. 1722 KPK lub w kan. 1473 KKKW.

§ 3. Jeśli sprawa zostaje skierowana bezpośrednio do Kongregacji, bez przeprowadzenia dochodzenia wstępnego, czynności wstępne procesu, należące z mocy prawa powszechnego do ordynariusza lub hierarchy, mogą być przeprowadzone przez samą Kongregację, która czyni to bezpośrednio lub przez swojego delegata.

Art. 11

Kongregacja Nauki Wiary, w sprawach dotyczących przestępstw, które są jej zastrzeżone, może sanować akty, z wyjątkiem prawa do obrony, jeśli zostały naruszone prawa czysto procesowe.

Tytuł II

Proces sądowy

Art. 12

§ 1. Sędziami tego Najwyższego Trybunału są, na mocy samego prawa, członkowie Kongregacji Nauki Wiary.

§ 2. Trybunałowi przewodniczy, jako pierwszy pośród równych, prefekt Kongregacji, a w wypadku wakatu lub przeszkody prefekta, jego urząd sprawuje sekretarz Kongregacji.

§ 3. Do prefekta Kongregacji należy mianowanie również innych sędziów.

Art. 13

We wszystkich trybunałach, w sprawach, o których mowa w niniejszych Normach, mogą ważne sprawować funkcję:

1° sędziego i rzecznika sprawiedliwości tylko kapłani posiadający doktorat lub przynajmniej licencjat z prawa kanonicznego, o dobrych obyczajach, szczególnie wyróżniający się roztropnością i doświadczeniem prawniczym;

2° notariusza i kanclerza tylko kapłani o nieposzlakowanej opinii i ponad wszelkim podejrzeniem;

3° adwokata i pełnomocnika wierni posiadający doktorat lub przynajmniej licencjat z prawa kanonicznego, którzy zostali dopuszczeni przez przewodniczącego kolegium.

Art. 14

Kongregacja Nauki Wiary, w szczególnych przypadkach, może udzielić dyspensy od wymogu kapłaństwa.

Art. 15

Przewodniczący trybunału, po wysłuchaniu promotora sprawiedliwości, ma te same uprawnienia, o których mowa w art. 10 § 2.

Art. 16

§ 1. Po zakończeniu w jakikolwiek sposób postępowania w innym trybunale wszystkie akta sprawy powinny być z urzędu jak najszybciej przesłane do Kongregacji Nauki Wiary.

§ 2. Oskarżony oraz promotor sprawiedliwości Najwyższego Trybunału Kongregacji Nauki Wiary mogą wnieść apelację w nieprzekraczalnym terminie sześćdziesięciu dni użytecznych od publikacji wyroku pierwszej instancji.

§ 3. Apelację należy wnieść do Najwyższego Trybunału Kongregacji, który, o ile nie został wyznaczony do tego zadania inny trybunał, osądza w drugiej instancji sprawy rozstrzygnięte w pierwszej instancji przez inne trybunały lub przez sam Najwyższy Trybunał Apostolski w innym składzie kolegiальnym.

§ 4. Nie dopuszcza się apelacji przed Najwyższy Trybunał Kongregacji przeciw wyrokowi, jeśli dotyczy on tylko innych przestępstw wymienionych w art. 9 § 2.

Art. 17

Jeśli na stopniu apelacyjnym rzecznik sprawiedliwości wnosi oskarżenie specyficznie odmienne, ten Najwyższy Trybunał może je przyjąć i osądzić, tak jakby to było w pierwszej instancji.

Art. 18

Sprawa przechodzi w stan rzeczy osądzonej:

1° jeśli wyrok został wydany w drugiej instancji;

2° jeśli nie wniesiono apelacji w terminie określonym w art. 16 § 2;

3° jeśli na stopniu apelacyjnym instancja przekroczyła terminy lub z niej zrezygnowano.

Tytuł III

Proces pozasądowy

Art.19

§ 1. Jeśli Kongregacja Nauki Wiary zdecyduje o wszczęciu procesu pozasądowego, należy zastosować kan. 1720 KPK lub kan. 1486 KKKW.

§ 2. Za uprzednim upoważnieniem Kongregacji Nauki Wiary mogą być nakładane kary ekspiacyjne wiążące na stałe.

Art. 20

§ 1. Proces pozasądowy może być przeprowadzony przez Kongregację Nauki Wiary lub przez ordynariusza, hierarchę lub ich delegata.

§ 2. Funkcję delegata mogą pełnić tylko kapłani posiadający doktorat lub przynajmniej licencjat z prawa kanonicznego, o dobrych obyczajach, odznaczający się w sposób szczególny roztropnością i doświadczeniem prawniczym.

§ 3. Zgodnie z kan. 1720 KPK w takim procesie odnośnie do funkcji asesora stosuje się wymagania o których mowa w kan. 1424 KPK.

§ 4. Osoba prowadząca dochodzenie nie może pełnić funkcji, o których mowa w § 2 i § 3.

§ 5. Zgodnie z kan. 1486 KKKW, funkcję promotora sprawiedliwości mogą pełnić tylko kapłani z doktoratem lub przynajmniej z licencjatem z prawa kanonicznego, o dobrych obyczajach, odznaczający się w sposób szczególnie roztropnością i doświadczeniem prawniczym.

§ 6. Funkcję notariusza mogą pełnić tylko kapłani o nieposzlakowanej opinii i ponad wszelkim podejrzeniem.

§ 7. Oskarżony musi zawsze korzystać z pomocy adwokata lub pełnomocnika, którym musi być wierny posiadający doktorat lub przynajmniej licencjat z prawa kanonicznego, dopuszczony przez Kongregację Nauki Wiary, ordynariusza, hierarchę lub ich delegata. Jeżeli oskarżony sam go nie wybierze, wyznaczy go właściwa władza i będzie on pełnił tę funkcję do czasu ustanowienia przez oskarżonego własnego adwokata lub pełnomocnika.

Art. 21

Kongregacja Nauki Wiary może udzielić dyspensy od wymogów kapłaństwa i stopni naukowych, o których mowa w art. 20.

Art. 22

Gdy proces pozasądowy zostanie w jakikolwiek sposób zakończony, wszystkie akta sprawy powinny być z urzędu jak najszybciej przesłane do Kongregacji Nauki Wiary.

Art. 23

§ 1. Zgodnie z kan. 1734 KPK, promotor sprawiedliwości Kongregacji Nauki Wiary i oskarżony mają prawo prosić na piśmie o odwołanie lub poprawienie dekretu wydanego przez ordynariusza lub jego Delegata w myśl kan. 1720, 3° KPK.

§ 2. Dopiero w następnej kolejności promotor sprawiedliwości Kongregacji Nauki Wiary i oskarżony, po zachowaniu przepisów kan. 1735 KPK, mogą wnieść rekurs hierarchiczny do Kongresu teŝe Dykasterii, zgodnie z kan. 1737 KPK.

§ 3. Przeciwko dekretowi wydanemu przez hierarchę lub jego delegata, zgodnie z kan. 1486 § 1, 3° KKKW, promotor sprawiedliwości Kongregacji Nauki Wiary oraz oskarżony mogą wnieść rekurs hierarchiczny do Kongresu teŝe Dykasterii, zgodnie z kan. 1487 KKKW.

§ 4. Nie dopuszcza się rekursu przed Kongres Kongregacji Nauki Wiary przeciwko dekretowi, jeśli dotyczy on tylko innych przestępstw o których mowa w art. 9 § 2.

Art. 24

§ 1. Promotor sprawiedliwości Kongregacji Nauki Wiary i oskarżony mają prawo wnieść rekurs przeciw poszczególnym aktom administracyjnym Kongregacji Nauki Wiary w przypadkach przestępstw jej zarezerwowanych w terminie nieprzekraczalnym sześćdziesięciu dni użytecznych do tej samej Kongregacji, która osądza *de merito ac de legitimitate*, eliminując jakiegokolwiek dalsze odwołanie, o czym mowa w art. 123 Konstytucji Apostolskiej *Pastor Bonus*.

§ 2. Oskarżony, w celu wniesienia rekursu, o którym mowa w § 1, musi, pod rygorem niedopuszczalności tegoż rekursu, zawsze korzystać z pomocy adwokata, którym powinien być wierny, posiadający odpowiednie pełnomocnictwo i mający doktorat lub przynajmniej licencjat z prawa kanonicznego.

§ 3. Rekurs, o którym mowa w § 1, dla swej dopuszczalności, musi wyraźnie wskazywać *petitum* oraz zawierać uzasadnienia *in iure* i *in facto*, na których się opiera.

Art. 25

Pozasądowy dekret karny staje się prawomocny:

1° jeżeli upłynął bezskutecznie termin określony w kan. 1734 § 2 KPK lub termin określony w kan. 1737 § 2 KPK;

2° jeżeli upłynął bezskutecznie termin ustalony w kan. 1487 § 1 KKKW;

3° jeżeli upłynął bezskutecznie termin, o którym mowa w art. 24 § 1 niniejszych Norm;

4° jeżeli został wydany przez Kongregację Nauki Wiary zgodnie z art. 24 § 1 niniejszych

Norm.

Tytuł IV

Postanowienia końcowe

Art. 26

Kongregacja Nauki Wiary ma prawo, na każdym etapie i stopniu postępowania, przekazać bezpośrednio do decyzji papieża, najcięższe przypadki, o których mowa w art. 2-6, w odniesieniu do wydalenia lub depozycji ze stanu duchownego, wraz z dyspensą od celibatu, gdy jest oczywiste, że popełniono przestępstwo, po daniu winnemu prawa do obrony.

Art. 27

Oskarżony ma prawo w każdej chwili przedstawić papieżowi, za pośrednictwem Kongregacji Nauki Wiary, prośbę o zwolnienie ze wszystkich obowiązków wynikających ze święceń, w tym z celibatu, a w razie potrzeby także ze ślubów zakonnych.

Art. 28

§ 1. Z wyjątkiem doniesień, procesów i decyzji dotyczących przestępstw o których mowa w art. 6, sprawy dotyczące przestępstw regulowanych przez niniejsze Normy objęte są sekretem papieskim.

§ 2. Ktokolwiek narusza sekret lub, umyślnie albo przez poważne zaniedbanie, wyrządza inną szkodę oskarżonemu lub świadkom lub osobom biorącym udział w sprawie karnej z innego tytułu, na wniosek pokrzywdzonego lub z urzędu, winien być ukarany odpowiednimi karami.

Art. 29

W tych sprawach, wraz z postanowieniami niniejszych przepisów, należy stosować również kanony dotyczące przestępstw i kar oraz procesu karnego obydwu Kodeksów.